

POLITIET

Årsmelding 2007

Politiets utlendingsenhet

Viktige hendelser i 2007

Dyktige medarbeidere har gjort 2007 til et år preget av høy aktivitet og gode resultater innen alle våre kjerneoppgaver. Utfordringen i 2008 blir å sikre en fortsatt god utvikling samtidig som vi gjennom en omfattende OU-prosess skal videreutvikle PU til en sentral enhet innen norsk politi, kjennetegnet av effektiv oppgaveløsning, og høy kompetanse innen våre ansvarsområder.

2

Evaluering av PU

I forbindelse med opprettelsen av PU ble det av Stortinget lagt til grunn at det skulle foretas en evaluering av enhetens virksomhet. Statskonsult fikk våren 2007 dette oppdraget fra Politidirektoratet. Statskonsult rapport forelå i oktober. Rapportens hovedkonklusjon er at PU bør bestå med dagens oppgaveportefølje, og at PU bidrar til å styrke arbeidet på utlendingsfeltet. Det er hyggelig å konstatere at politidistriktene og viktige samarbeidspartnere i stor grad er fornøyd med PU, og at de som henvender seg hit opplever å bli møtt med god service. Dette viser at vi har nødvendig kompetanse på våre kjerneoppgaver, og at vi på mange områder gjør en god jobb.

Rapporten peker imidlertid også på en rekke utviklingsmuligheter. Det stilles blant annet spørsmål ved om vi klarer å utnytte våre ressurser effektivt nok, og om vi klarer å formidle vår kompetanse som særorgan på en tilfredsstillende måte. Med utgangspunkt i rapporten er det nå satt i gang en omfattende organisasjonsutviklingsprosess hvor målet er å sikre en organisering som gir bedre økonomisk, og personalmessig, ressursutnyttelse og å videreutvikle PU til en sentral kompetanse- og koordineringsenhet innen politiets utlendingsforvaltning. Organisasjonsutviklingsprosessen vil bli intensiv, og vårt mål er å kunne implementere en ny organisasjonsstruktur i løpet av sommeren.

Flere asylsøkere

I 2007 har vi i motsetning til de siste årene registrert en markant økning i antall asylsøkere. PU har i 2007 registrert 6420 asylsøkere mot 5166 asylsøkere året før. Det er en økning på hele 24 %. En slik økning var ikke forventet og det er vanskelig å peke på noen entydig årsak. Foreløpige prognoser tilsier at det må forventes en fortsatt økning i 2008. Dette medfører at vi fortløpende må foreta organisasjonsmessige tilpasninger slik at vi kan møte alle søkerne på en verdig, human og rettssikker måte.

Effektivisering av returarbeidet

PU har i 2007 forestått uttransport av totalt 2628 personer. Av disse hadde 993 avslag på asylsøknad, 561 er uttransportert med hjemmel i Dublin-regelverket og 1074 er uttransportert med hjemmel i bort-/utvisingsvedtak. 441 av de uttransporterte returnerte frivillig med IOM. PU har i 2007 igangsatt flere tiltak for å effektivisere

Ingrid Wirum
Ingrid Wirum,
sjef for PU

sere returarbeidet. PUs spesialutsending i Tunis/Algerie var et nytt og positiv tiltak i denne sammenheng. Utsendingen arbeidet med egne saker fra PU og bistod ambassaden generelt på utlendingsfeltet. Videre har flere medarbeider fra PU deltatt i en rekke arbeidsgrupper under ledelse av JD/AID som har hatt som formål å finne frem til tiltak for å effektivisere returarbeidet. Dette har vært arbeidskrevende, men samtidig nyttig for å få belyst utfordringene samt økt den tverretatlige kompetansen på området.

3

Aktivitetssenter åpnet

Politiets utlendingsinternat har i løpet av 2007 gjennomgått en rekke ombygginger og utbedringer, noe som har gitt bedre forhold for både ansatte og utlendinger. Internatet fremstår i dag som funksjonelt og i overensstemmelse med dagens krav til arbeidsmiljø og tekniske forskrifter. Som ledd i anbefalinger fra blant annet FNs høykommissær for flyktninger og Europarådets torturkomité, har aktivitetstilbudet til beboerne ved internatet blitt betydelig forbedret. Nytt aktivitetssenteret ble tatt i bruk i juli. Senteret er i bruk hver dag og er et tilbud til alle beboerne.

Aktivitetstilbudene spenner fra; internettkaffe, musikkbar, stillerom, hobbyrom, bibliotek og sportshall. Det er bygget nytt moderne kjøkken i tilknytning til aktivitetssenteret som gjør det mulig å tilby beboerne bedre og mer variert matservering.

Ny forskrift

Det har tidligere vært rettet kritikk mot manglende hjemmel for maktbruk og isolering av internerte på Trandum. Det er nå foretatt en lovendring i Utlendingsloven (§ 37 d, nytt tredje ledd) som trådte i kraft 1. juli 2007. Hjemler for bruk av nødvendig makt er nå tydeliggjort samtidig som utlendingens rettigheter er understreket. Justisdepartementet vil også utarbeide en forskrift for å regulere virksomheten ytterligere. I tråd med Soria-Moria-erklæringen er praksisen med bruk av sivile vektere til vaktoppdrag ved Politiets utlendingsinternat avviklet og erstattet med egne ansatte.

PU hadde ved årsskiftet 245 ansatte. 30 personer sluttet i løpet av året, og 45 nye kom til. Det gir en turnover på 12 prosent. 35 av de nye medarbeiderne ble ansatt ved Politiets utlendingsinternat. En avtale med et vekterselskap ble avviklet, og personellet ble erstattet med egne ansatte.

Registrering

Asylregistreringen pågår kontinuerlig på dag, kveld og i helger hos PU.

4

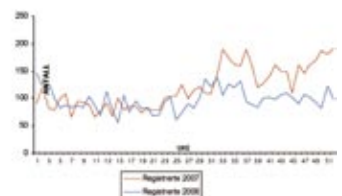
I 2007 registrerte Politiets utlendingsenhet 6420 asylsøkere. Det er 24 prosent flere enn i 2006.

I 2007 kom det flest søkere fra Irak. 19 prosent av søkerne hevdet å være fra Irak, 13 prosent fra Russland og 12 prosent opplyste å være fra Eritrea. Søkere fra Eritrea økte mest, fra 6 prosent i 2006 til 12 prosent i 2007.

I 2006 lå søkere fra Somalia øverst på ankomstlista. 12 prosent av søkermassen var fra Somalia. Denne trenden har snudd, og i 2007 var det bare 2,7 prosent av søkerne som hevdet å være fra Somalia. Dette kan skyldes aktiv bruk av språkanalyser og flere undersøkelser (ransakinger) på mottak. Også uttransporteringer til Somalia har bidratt til nedgang i søkere fra dette landet.

Antall enslige mindreårige asylsøkere lå på samme nivå som i 2006. 315 personer som opplyste å være enslige mindreårige, ble registrert i 2007. Flest enslige mindreårige oppgir å være fra Afghanistan og Eritrea. Det kom 1095 barn sammen med voksne, noe som er en liten økning fra 2006.

Av alle søkerne hadde ca 4 prosent gyldig pass da de ble registrert, og i underkant av 3 prosent hadde visum til Schengen. PU avslørte at 25 pass og/eller visa var forfalsket.

Antall registrerte asylsøkere per uke. Vi ser tydelig økningen som begynte i august

Eurodac

I løpet av 2007 ble 964 asylsøkere funnet i Eurodac-basen. Det vil si at de var registrert i et annet europeisk land før de kom til Norge. Det ble registrert flest treff i Sverige (320), Italia (251) og Hellas (168). Borgere fra Irak (215) hadde flest treff i Eurodac-databasen, etterfulgt av Eritrea (161) og Russland (83). Det er det første landet søkeren er registrert i, som er ansvarlig for saken. De fleste av disse blir derfor sendt tilbake til dette landet.

Språktesting

I samarbeid med Utlendingsdirektoratet har PU besluttet at noen grupper asylsøkere skal språktestes i forbindelse med registreringen. I 2007 gjorde PU 948 språktester. Det var noen færre enn året før. Språktestene blir i all hovedsak foretatt av personer som hevder å være fra enkelte deler av Irak, Øst- og Nord-Afrika og Midtøsten. Også personer fra tidligere sovjetstater blir språktestet dersom det er tvil om søkerens språklige tilhørighet.

I første halvdel av 2007 foretok PU språktester av alle som hevdet å være fra Eritrea. Det skyldtes mistanke om at søkere som tidligere hadde søkt som borgere av Somalia, nå framstod som borgere av Eritrea. Etter en gjennomgang av språkanalysene vedtok PU å avslutte denne praksisen siden det ble konkludert med at søkerne snakket tigrinja og hadde språklig tilhørighet til Eritrea eller Etiopia. I tillegg viste det seg vanskelig for analytikerne å skille mellom språklig tilhørighet til Eritrea og til Etiopia.

Språktesting kan være et viktig redskap i arbeidet med å identifisere asylsøkere. Det har betydning for å vurdere asylgrunnlaget og for muligheten til å returnere personer med avslag på asylsøknad. Når det blir gjort språktest i forbindelse med registreringen, har Utlendingsdirektoratet mulighet til å konfrontere søkeren med resultatet under asylintervjuet.

En familie er ferdig registrert og blir kjørt til transittmottak.

Hendelse 2007

Sudaner ble mauritanier

En dag i november møtte en mann som sa han var fra Sudan, ved politivakta i Narvik for å søke asyl. Mannen hadde ingen id-dokumenter. Etter at han var registrert, fikk PU en e-post fra en politimann i Tromsø. Han hadde mottatt et pass fra et shippingfirma. Passet tilhørte en borger fra Mauritania som hadde «hoppet av» et skip som var brakt inn til Tromsø av Kystvakta for ulovlig fiske i Barentshavet.

Da PU sammenliknet bildet i passet med mannen som akkurat var registrert som sudaner, viste det seg at det var samme mann. Personen hadde dratt til Narvik og oppsøkt politiet der. En årvåken kollega i Tromsø bidro til at denne asylsøkeren ble avslørt.

Påtreffes på arbeidsplasser

Mange av dem som oppholder seg ulovlig i landet jobber ulovlig. De bor på adresser som ikke er kjent for politiet. Undersøkelser som PU har gjort viser at mange jobber ulovlig hos vikar- og bemanningsbyråer. I noen tilfeller med skattekort som er utstedt med opplysninger fra den tiden de hadde lovlig opphold. På denne måten klarer noen å være i Norge og jobbe ulovlig i lang tid. PU pågrep mange personer med avslag på asylsøknad på ulike arbeidsteder, både i Oslo og i andre distrikter i samarbeid med lokalt politi.

Hendelse 2007

Kreativ asylsøker møter mer kreativ politimann

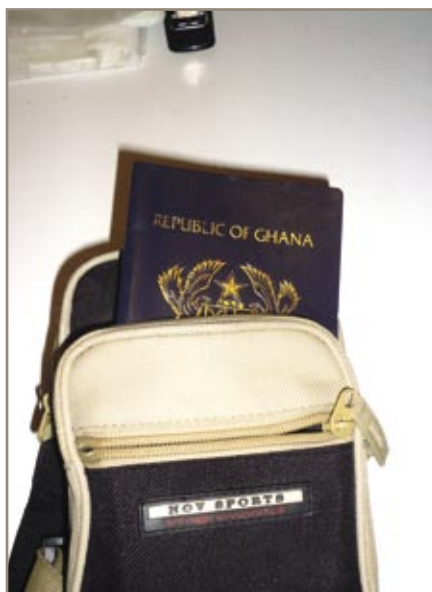
Ved asylregistreringen i PU blir søkerne kontrollert. Søkerne kan være svært kreative når det gjelder å gjemme bort ting som kan bidra til å avklare identitet, reiserute og tidligere oppholdssted i Schengen-landene. En søker fra Togo opplyste ved registreringen at han ikke hadde noen id-dokumenter med seg, og at han hadde reist til Norge via Benin. Ved undersøkelsen fant vi ting som indikerte noe annet. Da innersålen i søkerens sko ble tatt ut og snudd, så vi avtrykk av en nøkkel. En merket nøkkel ble funnet i denne skoen. I den andre skoen ble SIM-kortet til en mobiltelefon funnet.

Det viste seg at nøkkelen passet til en oppbevaringsboks på Oslo sentralstasjon. I oppbevaringsboksen ble det funnet en koffert som blant annet inneholdt pass fra Ghana. Det ble også funnet et id-kort fra Italia, oppholdstillatelse i Italia og flybillett tur-retur Italia. Nærmere undersøkelser viste at den italienske oppholdstillatelsen var falsk. Da søkeren ble konfrontert med funnene, endret han forklaring og innrømte at han hadde vært i Italia i tre år.

Nøkkel funnet under sålen i sko.

Et pass fra Ghana ble funnet i kofferten.

Identifiseringsarbeid

Mange av dem som søker asyl, holder sin virkelige identitet og statsborgerskap skjult for politiet. Det gjør at politiet må verifisere den enkelte før en uttransportering kan gjennomføres. Dette kan være både tidkrevende og vanskelig. Ofte vil det si at PU må framskaffe pass eller liknende. I de fleste tilfeller bidrar ikke den som skal uttransporteres, og noen land er lite villig til å utstede slike dokumenter uten samtykke fra den det gjelder.

Fengslinger

Stadig flere personer blir fengslet mens PU arbeider med å identifisere dem. I 2007 ble 408 personer fengslet. I 2006 var tallet 349. De fleste ble fengslet i påvente av reisedokument og uttransportering, totalt 150 personer. 93 personer ble fengslet på grunn av ukjent identitet, 23 personer fordi de hadde slipt fingertuppene sine. Det gjør de for å unngå å bli gjenfunnet i fingeravtrykksdatabasen Eurodac. Mange av dem opplyste at de kom fra Eritrea.

Årsak til fengsling	2007	2006
Id-tvil	116	109
Snarlig uttransport	216	166
I andre politidistrikter	76	74
Totalt	408	349

Verifiseringsattaché fra PU

PU hadde en verifiseringsattaché i Nord-Afrika fra begynnelsen av mars 2007 til juli samme år. I samarbeid med ansatte på ambassaden verifiserte attachéen flere kriminelle nordafrikanere som hadde vært i Norge til tross for at de var utvist. Det var nyttig for verifiseringsattachéen å knytte kontakter med, og lære av, de lokalt ansatte på ambassaden. Ettersom de både har lokalkunnskap og kunnskap om nabolandene, har de ideer om hvordan opplysninger kan undersøkes.

Etter å ha vært på den tunisiske ambassaden fram til mai fortsatte verifiseringsattachéen sitt arbeid ved den norske ambassaden i Algerie. Den norske representasjonen i Tunisia er nå underlagt den finske ambassaden. PU har flere uløste id-saker fra Nord-Afrika, og en stor del av disse sakene er kriminelle. Kontakten med ambassadene i Nord-Afrika er derfor svært viktig for å verifisere personer uten id-papirer.

Pass funnet i kalkulator
Bildet viser et eksempel på kreativiteten som søkere noen ganger benytter for å skjule sine id-dokumenter. Denne søkeren hadde gjemt passet sitt i en kalkulator.

Aksjoner

I 2007 ble det gjennomført ti aksjoner mot asylmottak og arbeidssteder. Disse stedene ble prioritert etter at vi hadde fått bekymringsmeldinger fra ledere for mottak og lokalt politi. Ved alle aksjonene var hovedhensikten å fastsette korrekt identitet. Identitetsløse asylsøkere, også personer uten avslag, har vært målgruppen. I noen tilfeller har vi også arbeidet med saker der tidligere asylsøkere har fått innvilget oppholdstillatelse, men det foreligger mistanke om falsk identitet.

Som følge av ni aksjoner er det blitt uttransportert 25 personer som oppholdt seg i landet etter at utreiseferien hadde utløpt. I tillegg er totalt 14 personer framstilt for fengsling.

Under aksjonene mot arbeidssteder er til sammen 100 steder kontrollert. Ved disse kontrollene er det ofte pågrepet personer som er registrert forsvunnet, og som alle har arbeidet uten gyldig arbeidstillatelse i Norge. Lokalt politi har kjørt straffesak med inndraging av midler. Det er også pågrepet flere som ikke har hatt lovlig oppholdstillatelse, og som etter pågripelsen har fremmet søknad om asyl.

8

Sju pågrepet i aksjon

I mars 2007 gjennomførte PU en aksjon mot et bemanningsbyrå og et renholds-selskap i Oslo. Dette resulterte i sju pågripelser. Fem ble uttransportert kort tid etter, og seks av de sju pågrepne hadde hatt ukjent oppholdssted siden 2004. Av de fem som ble uttransportert, var det fire som arbeidet under annen identitet enn den de hadde opplyst ved registrering eller ved søknad om arbeidstillatelse.

En av dem som ble pågrepet under aksjonen, hadde 77 000 kr i jakkelommene.

Hendelse 2007

Menneskesmugler avslørt og dømt

En borger av Russland ble i Oslo tingrett i mai 2007 dømt til fem og et halvt års fengsel for organisert menneskesmugling og flere bedragerier. Dette er norgeshistoriens lengste straff for menneskesmugling. Mannen har gjennom flere år medvirket til at over 100 russiske borgere er kommet til Norge og Sverige og har søkt asyl på uriktig grunnlag.

Mange identiteter

Menneskesmugleren søkte asyl i Norge for første gang i 1993, og har deretter flere ganger søkt asyl i Norge med ulike identiteter. Han har oppholdt seg ulovlig i Norge i flere perioder, og han er også flere ganger blitt uttransportert til Russland. Menneskesmugleren har flere ganger lovlig byttet navn i Russland og har uten problemer reist inn og ut av Schengen med ny identitet. Våren 2006 ble PU kjent med at han igjen var i Norge, og at nye asylsøkere var kommet til landet via ham. Han ble derfor anmeldt for menneskesmugling.

«Oppskrift» fra smugleren

De fleste søkere som det norske politiet har identifisert, kom til Norge i perioden 2003–2006. Asylsøkerne har ikke lagt fram noen id-dokumenter ved asylsøknaden, og de har som regel oppgitt falskt navn og falskt statsborgerskap.

De har gjort etter oppfordring fra bakmannen. Han skal ha grunnlagt det med at hvis norske utlendingsmyndigheter skulle finne søkerens identiteter, ville de bli returnert til Russland uten å få opphold i Norge. Bakmannen har skrevet fiktive asylhistorier for søkerne. Hovedsakelig har søkerne brukt følgende to asylgrunner ved asylsøknadene sine:

- 1 Søkeren oppgir å være etnisk russer, men borger av et annet tidligere sovjetland der søkeren blir trakassert på grunn av sin etnisitet.
- 2 Søkeren oppgir å tilhøre en religiøs sekt og blir forfulgt på grunn av dette.

PU overleverte all informasjon om saken til Oslo politidistrikt. De begynte etterforskningen med å sende ut meldinger via Interpol til hele Europa med forespørsel om hans identiteter. I månedene fram mot pågripelse i august 2006 foretok utlendingsseksjonen ved Oslo politidistrikt flere avhør av asylsøkere som oppgav smugleren som deres hjelper. Etterforskningen førte til at politiet fant sammenhenger mellom søkerne og smugleren.

Etterforskning gjenstår

Nærmere 50 personer som er kommet til Norge via denne menneskesmugleren, har reist hjem frivillig med IOM eller er uttransportert til Russland av PU. De fleste av dem er varig utvist fra Schengen. Det finnes imidlertid søkere som fortsatt er i Norge. PU arbeider med å få avklart den riktige identiteten til disse personene for å få dem uttransportert. Etterforskningen så langt har også avdekket at to av søkerne har fått oppholdstillatelse i Norge med falske personalia og med falskt statsborgerskap. Utlendingsdirektoratet har fått opplysningene om disse to.

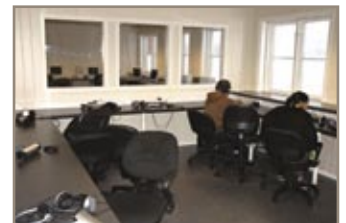
Politiets utlendingsinternat

Det nye aktivitetssenteret ved utlendingsinternatet.

10

Totalt 1606 personer var innom Politiets utlendingsinternat i 2007. I gjennomsnitt var de ved internatet i 3,4 dager. I 2006 var tallet på innsatte 2100. Fram til juni hadde 55 personer oppholdt seg frivillig på internatet. Denne ordningen ble da avvirket, og ingen har vært frivillige etter dette. De innsatte produserte i alt 5517 overnattinger ved internatet. Gjennomsnittlig sittedid har gått noe opp. Det skyldes blant annet at flere av de innsatte ved internatet har vært varetektsfengslet.

Mulighet til å høre musikk er et av tilbudene på aktivitetssenteret

Ny organisering

Det ble politisk besluttet å avvikle ordningen med innleide vektere og erstatte dem med fast ansatte etatssivile. Etter en omfattende rekrutterings- og ansettelsesprosess ble det i juni ansatt ytterligere 35 nye transportledsagere. De nyansatte deltok på et fire ukers introduksjonskurs ved Politihøgskolen før de begynte å arbeide. Driften av utlendingsinternatet er døgnbemannet og driftes ved treskifts turnus med 6 vaktlag bestående av 11 etatssivile.

Aktivitetssenter

Det nye aktivitetssenteret stod ferdig 1. juli. Her finnes tilbud til alle som oppholder seg ved Politiets utlendingsinternat. De får tilbud som musikkbar, Internett-kafé, stille-rom, hobbyrom, bibliotek og idrettshall.

Aktivitetssenteret omfatter også et topp moderne kjøkken som leverer utmerket mat til innsatte. Aktivitetssenteret bidrar til et bedre arbeidsmiljø og har vist at antall negative hendelser og negativ atferd er betydelig redusert. Uteområdene er oppgradert med asfalt og beplantning. Alle fellesområder ute og inne er sikret med kameraovervåking.

Lov og forskrift

I juli kom ny § 37d i utlendingsloven. Den hjemler bruk av tvangsmidler i forbindelse med drift av Politiets utlendingsinternat. Det gir en trygg forankring av driften. Forskrift er under utarbeiding.

Nye sikkerhetsceller

Høsten 2007 stod to nye sikkerhetsceller ferdig. De tilfredsstiller de kravene som settes til denne typen celler, blant annet dagslys. Sikkerhetsavdelingen er oppgradert med eget moderne vaktrom som sikrer bedre forhold både for ansatte og utlendinger.

Uttransportering

Fakta 2007

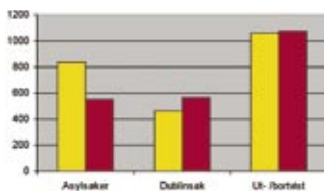
2187 personer ble tvangsreturnert
441 reiste frivillig
115 ulike nasjonaliteter ble returnert
109 ulike land ble det returnert til

Fakta 2006

2355 personer ble tvangsreturnert
433 reiste frivillig
113 ulike nasjonaliteter ble returnert
107 ulike land ble det returnert til

I 2007 ble det totalt uttransportert 2187 personer. Av dem hadde 552 personer fått avslag på asylsøknad. 561 ble returnert etter Dublin II-forordningen, og 1074 var bort- eller utviste. De land det ble uttransportert flest til i 2007, var Sverige, Italia, Tyskland, Afghanistan, Serbia, Polen, Romania, Hellas, Storbritannia og Litauen (i nevnte rekkefølge). Totalt returnerte 441 personer frivillig i samarbeid med IOM, «International Organization for Migration».

I 2007 var det en liten nedgang i det totale antallet uttransporterte sammenliknet med 2006. Vi ser av figuren at nedgangen finnes i kategorien asylsøkere, mens både uttransporterte etter ut- og bortvisning og Dublin-saker har økt.

Fordeling av uttransporterte i asylsøkere, Dublin-saker og ut- og bortviste

De fem viktigste nasjonalitetene til personer som ble returnert etter avslag på asylsøknad og personer uttransportert i samsvar med Dublin-regelverket:

Land	2006
Serbia og Montenegro	157
Afghanistan	105
Iran	96
Russland	92
Irak	91

Land	2007
Afghanistan	153
Irak	147
Serbia	102
Russland	92
Eritrea	57

De fem viktigste nasjonalitetene som flest personer ble returnert til etter å være bort- eller utvist:

Land	2006
Romania	201
Nigeria	110
Polen	63
Litauen	48
Serbia og Montenegro	34

Land	2007
Romania	108
Polen	85
Nigeria	81
Litauen	74
Kroatia	50

De fem land PU returnerte flest til (destinasjoner):

Land	2006
Romania	181
Serbia og Montenegro	153
Italia	147
Tyskland	134
Sverige	131

Land	2007
Sverige	184
Italia	154
Tyskland	138
Afghanistan	133
Serbia	103

Hit til flyplassen i Erbil i Nord-Irak startet PU tvangsreturer i 2007.

Pågrepelser

PU jobber aktivt for å iverksette tvangsreturer for utlendinger som ikke frivillig har reist innen utreisefristen. Vi har utfordringer når det gjelder å finne personer som har oppgitt å bo på private adresser. Bare om lag 15 prosent av dem som skal uttransporteres og har oppgitt å bo privat, oppholder seg på den aktuelle adressen. Når det gjelder pågrepelser av personer uten lovlig oppholdstillatelse som bor på asylmottak, finner vi ca. 80 prosent av dem.

Første returnert til Nord-Irak

Gjennom dialog med de kurdiske selvstyremyndighetene (KRG) i Erbil fikk PU i 2007 aksept for å returnere straffedømte personer som har tilhørighet til de kurdiske områdene Dahok, Erbil og Suleimaniya. Det ble totalt uttransportert 14 straffedømte personer til Nord-Irak i 2007.

Frivillig retur

441 personer reiste i 2007 hjem med IOM. Siden etableringen i 2002 og fram til utgangen av 2007 har 4919 personer reist hjem med IOM, til over 100 land.

Sammen med IOM besøkte PU Bergen, Stavanger, Kristiansand, Trondheim, Søndre Buskerud og Vestfold politidistrikter for å øke bevisstheten om muligheten til å returnere med IOM. Det ble satt fokus på at andre enn asylsøkere kan benytte seg av det frivillige returprogrammet. 71 personer benyttet seg av tilbudet, de fleste hadde en avslått familiegjenforeningssak.

Prosjektet med frivillig retur til Afghanistan (IRRANA), som startet i 2006, ble videreført i 2007. 31 personer valgte å returnere.

«5 på topp»-land i 2007

Serbia	78
Nepal	45
Irak	39
Iran	33
Afghanistan	31

Politiets utlendingsenhet har store utfordringer med å returnere personer uten lovlig opphold til en del land. Dette gjelder spesielt i saker hvor det mangler identitetspapirer eller reisedokument.

Utfordringer med returarbeidet

Politiets utlendingsenhet har store utfordringer med å returnere personer uten lovlig opphold til en del land. Dette gjelder spesielt i saker hvor det mangler identitetspapirer eller reisedokument.

Enkelte lands ambassader krever at den som skal sendes hjem må reise frivillig. Hvis ikke vil ikke myndighetene bidra med utstedelse av reisedokument. PU jobber kontinuerlig med løsninger for å kunne gjennomføre tvangsretur til disse landene. Dette gjør vi blant annet ved å jobbe med tilbaketakelsesavtaler.

Lang saksbehandlingstid hos myndighetene i enkelte land vanskeliggjør returarbeidet. Personer som er fengslet mens vi venter på reisedokumenter fra hjemlandet, må løslates om det tar for lang tid. Da mister vi kontroll med personen og uttransportering blir svært vanskelig.

Utlendingsnemnda har opphevet utreiseplikten for borgere fra noen land. Det betyr også at tvangsreturer til disse landene er stoppet. Dette er i mange tilfeller land som det har kommet mange asylsøkere fra de siste årene.

Frontex

Høsten 2007 sendte PU en straffedømt person til Kosovo med felles charter i regi av Frontex («European Agency for the Management of Operational Cooperations at the external Borders of the Member States of the European Union»). Det var første gang PU benyttet seg av muligheten til å delta i en felles returoperasjon. Om lag 80 personer ble returnert med denne chartertransporten. Samarbeidet om returer i regi av Frontex begynte i 2006

Hendelse 2007

Asylmarsj fra Trondheim til Oslo

I mai 2007 startet om lag 100 afghanske asylsøkere en marsj fra Trondheim til Oslo. Marsjen var en symbolsk vandring med en bønn til norske myndigheter om ikke å sende afghanerne tilbake til Afghanistan. Mange av dem som deltok i marsjen, hadde endelig avslag på asylsøknaden og hadde levd i skjul i Norge. De fikk gå hele veien uten innblanding fra politiet eller norske myndigheter. Marsjen ankom Stortinget 16. juni.

Tjuen av de afghanerne som oppholdt seg utenfor Stortinget ble uttransportert i 2007. Foto: Scanpix

Da de ikke fjernet seg etter at fristen var gått ut, ble de fjernet natt til 22. juni. 45 afghanere ble fjernet, og 21 personer ble fengslet. Det var planlagt at afghanerne skulle uttransporteres i to grupper, henholdsvis 23. og 30. juni. Den planlagte uttransporteringen ble stanset av UNE da det kom fram opplysninger om at alle afghanere som hadde gått asylmarsjen, var blitt framstilt som konvertitter på afghansk fjernsyn. Dette ble undersøkt nærmere, uten at det fikk innvirkning på saken. Afghanerne ble uttransportert i slutten av juni.

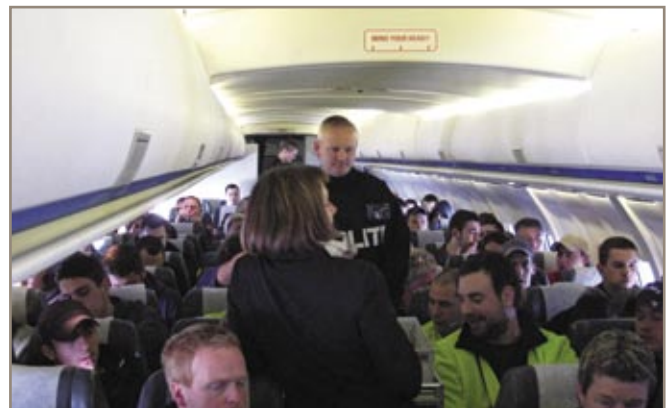

Hendelse 2007

Fotballsupportere fra Kroatia sendes hjem

Første desember pågrep politiet i Bergen 39 kroatisk fotballsupportere. Samme dag ba de PU om bistand til uttransportering. Fotballsupporterne hadde ankommet Bergen med ferje fra Danmark for å se kampen mellom Brann og Dinamo Zagreb.

Kapteinen på ferja nektet å ta dem med i retur på grunn av oppførselen deres på turen til Bergen. De 39 supporterne ble pågrepet for bråk i byen av politiet i Bergen.

Trond Berntsen fra PU i midtgangen på flyet til Kroatia.

PU sendte tre tjenestemenn for å bistå Hordaland politidistrikt med planlegging og iverksetting av uttransporteringen. Det ble chartret et fly for å sende kroatene hjem. Flyselskapet krevde en politi per person. Overlevering av deportene gikk greit, og flyet med alle 39 ledsagerne returnerte til Flesland. Godt samarbeid bidro til at denne transporten kunne gå såpass raskt. Blant annet stilte Hordaland politidistrikt med til sammen 36 ledsagere på kort varsel.

Bistand

Faglig forum

Hovedtemaet for Faglig Forum i mars 2007 var bekjempelse av ulovlig opphold og politidistriktenes rolle på utlendingsområdet. Problemstillinger knyttet til ulovlig opphold ble belyst fra ulike synsvinkler. Det ble også lagt vekt på bort- og utvisningsaker.

Det er fjerde gang Politiets utlendingsenhet arrangerer en slik konferanse. På konferansen deltok i underkant av 200 deltakere fra politidistriktene, Utlendingsdirektoratet, Justis- og politidepartementet og Politidirektoratet. Proformaekteskap, menneskesmugling og menneskehandel samt juridiske konsekvenser av den nye utlendingsloven ble omhandlet. Ved evalueringen av konferansen gav deltakerne uttrykk for at de var fornøyde med arrangementet. Mange ønsket likevel at flere politidistrikter ble representert som foredragsholdere.

Kompetanseheving

I 2007 har PU bidratt til kompetanseheving innenfor utlendingsområdet i flere politidistrikter. Dette har skjedd gjennom deltakelse i aksjoner i politidistriktene rettet mot asylmottak. PU har også holdt foredrag i flere politidistrikter om politiets arbeid på utlendingsområdet, med særlig vekt på juridiske spørsmål.

15

Internasjonalt samarbeid

PU deltar i flere internasjonale fora som har fokus på ulovlig innvandring, asyl og flyktningsspørsmål. Vi deltar også i møter der retur av personer uten lovlig opphold diskuteres.

CIREFI

PU overtok i 2005 representasjons- og innrapporteringsansvaret for norsk politi i det utvidede EU-organet «Centre for Information, Discussion and Exchange on the crossing of Frontiers and Immigration» (CIREFI). PU deltar sammen med representanter fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Utlendingsdirektoratet i månedlige møter i Brussel, der ulovlig innvandring, menneskesmugling og returarbeid diskuteres.

IGC

PU er også representert i «Intergovernmental Consultations on Asylum, Refugees and Migration Policies in Europe, North America and Australia» (IGC). Det er et interregionalt samarbeid som fokuserer på og tilrettelegger langsiktige strategier for en rekke migrasjons- og flyktningrelaterte problemstillinger. IGC er et forum der etterretning, praktiske løsninger, informasjon og sikkerhetsproblemer blir drøftet.

IATA

PU møter også i «International Air Transport Association» og «Control Authorities Working Group» (IATA/CAWG). IATA/CAWG er et forum der representanter for flyselskapene og kontrollmyndighetene møtes, og der blant annet premisser for uttransporteringer drøftes. Norge arrangerte et arbeidsmøte for en undergruppe av IATA/CAWG i januar 2007. På dette møtet ble endringer fra «Guidelines on Deportation and Escort» fra 1999 diskutert, og forslaget til revidert dokument ble framlagt på IATA/CAWGS 40. møte i Tokyo i mai 2007.

Frontex Fran

Møtes fire ganger i året. RAU («Risk Analysis Unit») arrangerer disse møtene, og her diskuteres Frontex-operasjoner, situasjonen på yttergrensene, i tillegg til innrapporteringsrutiner med statistikk fra medlemslandene.

Besøksadresse:

Christian Krohgs gate 32,
0186 Oslo

Postadresse:

Postboks 9277 Grønland,
0134 OSLO

Tlf. 22 34 24 00

Faks 22 34 24 80

Desken: 22 34 24 20

Politiets utlendingsenhet

februar 2008

opplag 1000

design: RM grafika, 1570 Dilling

trykkeri: Stens trykkeri

trykket på miljøpapir

bilder: Tore N. Hanssen

Aleksander Nordahl

Geir Haugsnes

Politiets utlendingsenhet